

רשימת פרסומים

פרופ' רון ש' קליינמן

הפקולטה למשפטים
הקריה האקדמית אונו

פרופסור חבר ואיש סגל פנים בקריה האקדמית אונו מאז 2002.
יו"ר הוועדה הישראלית, האיגוד הבינלאומי למשפט עברי מאז 2008.
דוא"ל: rkleinman@ono.ac.il

תחומי הוראה בהווה

דיני נזיקין ; משפט עברי.
דיני לשון הרע וחופש הביטוי (לתואר שני).

פרסומים שפיטים

דוקטורט

1. רון ש' קליינמן, מנהגי הסוחרים בדרכי הקניין במשפט העברי (קניין סיטומתא) (עבודת דוקטור, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תש"ס-2000).

ספר

2. רון ש' קליינמן דרכי קניין ומנהגי מסחר במשפט העברי: משפט, ריאליה והיסטוריה (אוניברסיטת בר אילן, רמת גן, תשע"ג-2013).

3. רון ש' קליינמן חוקים ומשפטים: תוקפם ההלכתי של חוקי המדינה, פסיקות בתי המשפט ומנהגי ממון (אוניברסיטת בר אילן ונבו, עתיד להתפרסם).

מאמרים בעברית

4. רון ש' קליינמן, "כפיית נורמות של 'לפנים משורת הדין' על גופים ציבוריים", **ספר שמגר: מאמרים**, חלק א, תל-אביב, תשס"ג-2003, עמ' 469-504.
5. רון ש' קליינמן, "'האי סיטומתא קניא' (ב"מ עד, ע"א): פרשנות מימרת רבא לאור הריאליה התלמודית", **סידרא** יח (תשס"ג), עמ' 103-118.
6. רון ש' קליינמן, "ויינקו"ף - פרק בתולדות מנהגי הסוחרים בימי-הביניים: הלכה, ריאליה והיסטוריה", **דיני ישראל** כב (תשס"ד), עמ' 221-240.
7. רון ש' קליינמן, "'תיבת מאהריט"ש לא ידענא פירשו' - מתודולוגיה של חשיפת משמעות הלכתית של מונח לועזי", **דיני ישראל** כג (תשס"ה), עמ' 137-161.
8. רון ש' קליינמן "תאונות דרכים שאינן 'תאונות דרכים' - מגמות ובעיות בחוק הפיצויים ובפרשנותו: התאונה המכוונת כמקרה מבחן" **קרית המשפט** ה-430 375 (תשס"ד-תשס"ה).
9. רון ש' קליינמן, " 'אין ציבור עני': גלגולו של כלל הלכתי", **סידרא** כ (תשס"ה), עמ' 195-209.
10. רון ש' קליינמן "מאולמו של הדיין לעולמו של עובד הציבור: שלושה דגמים לפתרון מצבים של ניגוד עניינים", בתוך **עיונים במשפט עברי ובהלכה: דיין ודיין** 187-159 (יעקב חבה ועמיחי רדזינר, תשס"ז).
11. רון ש' קליינמן "תקיעת כף – שבועה, התחייבות וקניין: משפט עברי, גרמני וצרפתי בימי-הביניים" **שנתון המשפט העברי** כד 265-286 (תשס"ו-תשס"ז).
12. רון ש' קליינמן, "'קניין סיטומתא': מנהגי הסוחרים בדרכי הקניין במשפט העברי - הבסיס העיוני ויישומים במשפט האזרחי המודרני", **מחקרי משפט** כד 298-243 (2008).
13. רון ש' קליינמן, " 'מי שפרע': דת, חברה ומשפט", **מחקרי משפט** כו (תש"ע), עמ' 179-215.
14. רון ש' קליינמן, "מכירת עליות וכיבודים ('מכירת מצוות') בבית הכנסת: המנהג, התפתחותו וטעמיו", **כנישתא**, 4 (תש"ע), עמ' רעט-שלט.
15. רון ש' קליינמן, "מכירת עליות וכיבודים בבית הכנסת: בעיות חברתיות שעורר המנהג ומידת שרידותו", **מורשת ישראל** 11 (תשע"ה), עמ' 104-133.
16. רון ש' קליינמן, "הבסיס ההלכתי-משפטי למכירת עליות וכיבודים", **מורשת ישראל** 15, 141-166 (2018).
17. רון ש' קליינמן "מכירת עליות וכיבודים בבית הכנסת: היבטים של מנהג והלכה" **ספר זכרון לפרופ' מאיר בניהו** חלק א 379-406 (משה בר-אשר ואחרים עורכים, תשע"ט).

18. רון ש' קליינמן, "היבטים משפטיים של מכירת עליות וכיבודים בבית הכנסת ועל אדם שקנה 'מפטיר יונה' ונרדם", **אורשת ח** 146-119 (2018).
19. רון ש' קליינמן, "'הכל כמנהג המדינה' – הלכה והשקפה בפסיקת הדיינים בבתי הדין הממלכתיים בישראל בסכסוכי עבודה" **מחקרי משפט** לב 211-141 (2019).
20. רון ש' קליינמן, "הלכה והשקפה: יחסי גומלין – מאפייני פסיקות של דיינים חרדים במדינת ישראל בסכסוכים ממוניים" **משפט חברה ותרבות** א 166-107 (2018).
21. רון ש' קליינמן, "'ומשפטים בל ידעו' – פסיקה לפי חוקי גויים ומנהגיהם המסחריים: עמדת חכמי ההלכה באימפריה העות'מאנית במאות הט"ז-הי"ט", **ליבי במזרח** א 216-193 (תשע"ט).
22. רון ש' קליינמן, "טוב שם טוב מחופש הביטוי – המשפט העברי כמקור השראה לדיני לשון הרע בישראל בפסיקת השופט אליקים רובינשטיין" **ספר רובינשטיין** 574-539 (אהרן ברק ואח' עורכים, 2021).
23. רון ש' קליינמן ואבישלוס וסמרייך "דין או צדק? – התוקף ההלכתי של דין אזרחי המנוגד לשיקולי צדק", **דיני ישראל** לד 428-391 (תשפ"א).
24. רון ש' קליינמן "שיקול דעת שיפוטי הלכתי בדיני ממונות: 'מנהג גרוע' כמקרה מבחן" **ספר יעקב וינרוט** 728-665 (גרשון גונטובניק, אבי וינרוט וחיים זיכרמן עורכים) (תשפ"ב).
25. רון ש' קליינמן "כוחם של מנהגי ממון לבטל הלכה: חכמי סלוניקי ואסתאנבול (קושטא) במאות הט"ז-הי"ט" **ליבי במזרח** ג 338-273 (תשפ"א).
26. רון ש' קליינמן, "בין חוק למשפט: תוקפה ההלכתי של פסיקת בתי המשפט" **דיני ישראל** לח 387-275 (תשפ"ד).
27. רון ש' קליינמן "תקנת בני המדינה ו'תקנת הציבור': 'מנגנון סינון' הלכתי לאימוץ הדין האזרחי ויישומו בפסיקת דיינים בימינו" **שנתון המשפט העברי** לג 684-577 (תשפ"ה).
28. רון ש' קליינמן "אֶשְׁרֹר קטלני: תשלומי הרש"פ למחבלים כ'אֶשְׁרֹר' מעשי טרור – החייאתה השיפוטית והחקיקתית של דוקטרינה נושנה" **קְרִית המשפט** טו (עתיד להתפרסם).

-
29. Ron S. Kleinman, "Conflicts of Interest of Public Officials in Jewish Law: Prohibition, Scope and Limitations", *Jewish Law Association Studies*, 10 (2000), pp. 93-116.
 30. Ron S. Kleinman, "Early Interpretations of the Bible and Talmud as a Reflection of Medieval Legal Realia", *Jewish Law Annual* 16 (2006), pp. 25-50.
 31. Ron S. Kleinman, "Delivery of Keys (*Traditio Clavium*) as a Mode of Acquisition: Between Jewish and Roman Law", *Jewish Law Association Studies*, 16 (2007), pp. 123-135.
 32. Ron S. Kleinman, "The Power of Monetary Customs to Override the Law: On the Innovative Approach of Rabbi Isaac Alfasi and his Influence on Medieval Spanish Rabbis", 19 *Jewish Law Association Studies*, Jewish Commercial Law, pp. 110-129 (2009).
 33. Ron S. Kleinman & Amal Jabareen, "Transfer of Ownership in E-Commerce Transactions From the Perspective of Jewish Law: in Light of Israeli and American Law", in: *Judaism and Economics*, ed. A. Levine, Chapter 26, pp. 499-522 (Oxford: Oxford University Press, England, 2010).
 34. Ron S. Kleinman, "Civil Law as Custom: Jewish Law and Secular Law – Do they Diverge or Converge?", 14:1 *THE REVIEW OF RABBINIC JUDAISM*, 11-36 (2011).
 35. Ron S. Kleinman, "Do the Parties to a Contract Need Actual Knowledge of Civil Laws or Commercial Practices in Order for these Laws or Practices to Function as Valid Customs in Jewish Law?", 21 *JEWISH LAW ASSOCIATION STUDIES*, pp. 93-119 (2013).
 36. Ron S. Kleinman, "The Halakhic Validity of Israel's Judicial System Among Israeli Ultra-Orthodox Halakhic Decisors: The Building Laws and Condominium Housing Laws as a Test Case", 18(2) *THE REVIEW OF RABBINIC JUDAISM*, pp. 227-259 (2015).

37. Ron S. Kleinman, "Contemporary Halakhic Decisors, Commercial Practices, and Civil Law", 19(1) *The Review of Rabbinic Judaism*, pp. 78-95 (2016).
38. Ron S. Kleinman, "'This Cannot be Allowed in Israel, Heaven Forbid!' – The Positions of Contemporary Halakhic Decisors and Rabbinical Judges on Adopting Civil Laws and Judgments by Virtue of Custom, in Light of Rashba's Responsum: Law and Narrative", 27 *Jewish Law Association Studies*, The University of Antwerp Conference on Law and Literature Volume, pp. 336-356 (2017).
39. Ron S. Kleinman, "The Power of Monetary Customs to Override *Halakhah*: Developments in the Time of the *Rishonim*", 30 *JEWISH LAW ASSOCIATION STUDIES*, pp. 111-125 (2022).

פרסומים בבמות שאינן שפיטות

הלכה ומשפט עברי

1. "בעניין 'תרי קלי לא משתמעיו'", **שיח בשדה** 1 (תשמ"ז), 77-70.
2. "יכולת הכפייה על הציבור לנהוג לפנים משורת הדין", **מגל יב** (תשנ"ח), 358-349.
3. "על החשיבות בשמירת הלשון", **עלון קהילת "שירה חדשה" גבעת שמואל**, [גבעת שמואל], תשס"ב, עמ' 37-39.
4. "ניגוד עניינים של עובדי ציבור", **פרשת השבוע**, בהוצאת משרד המשפטים ומכללת שערי משפט, פרשת קרח (ל' סיוון תשס"ד), גיליון מס' 169.
5. "Conflict of Interest of Public Officials", *Justice* 40 (Winter 2004), 38-43.
6. "על 'כיבודים' ו'תפילה זכה'", **שירה ליצחק: לכבוד הרב יצחק קראוס רב קהילת שירה חדשה גבעת-שמואל** (לרגל כניסתו לתפקידו), [גבעת שמואל, תשס"ח], עמ' 102-101.
7. "כרטיס אשראי ומסחר אלקטרוני אינם יוצרים 'קניין'", **תחומין**, כט (תשס"ט), 31-21.
8. "ייסודות הקניין – גמירות הדעת ומעשה הקניין", **משפטי ארץ ג** (תש"ע), 108-91.
9. "החוק האזרחי במדינה – 'מנהג המדינה'?", **תחומין**, לב (תשע"ב), 272-261.
10. "האם חוקי המדינה מחייבים כ'מנהג' גם את מי שאינו מכיר אותם?", **תחומין**, לג (תשע"ג), 93-82.

11. "פתרונו של ניגוד עניינים", **מקור ראשון**, מוסף "צדק" – "דין תורה", גליון 810, פרשת תרומה, ה' שבט תשע"ג, 15.2.2013.
12. "נפך ספיר ויהלם": 'מזל וברכה' - המנהג המסחרי של יהלומנים", **פרשת השבוע**, גליון 416, פרשת ויקהל-פקודי, תשע"ג.
13. "לחם ונזיד עדשים" – תמורה לבכורה או שתיית 'לחיים' לסגירת עסקה?", **דף שבועי** 1041, אוניברסיטת בר אילן, פרשת תולדות, תשע"ד.
14. "עסקים בבית הכנסת: על מנהג מכירת עליות וכיבודים ועל בעיות שעורר", **חוברת לרגל היכנסו של הרב יהודה יונגסטר לכהן כרב קהילת "שירה חדשה"**, שבט תשע"ד.
15. "וַיֵּלֶךְ הַמִּשְׁפָּטִים אַחֲרֵי תְּשִׁים לַפְּנִיָּהם" – האם גם "חוק החוזים"?", **דף שבועי** 1107, אוניברסיטת בר-אילן, פרשת משפטים, תשע"ה.
16. "שחרור חטופים תמורת שחרור מחבלים – על פי משנת הרב שלמה גורן זצ"ל", **שו"ת ועוד**, עלון המשפט העברי – מחוז ת"א והמרכז, לשכת עוה"ד בישראל, גליון 1, תשרי תשע"ה (ספטמבר 2014), עמ' 5, 11.
17. "העובדים השקופים" במוסדות החינוך החרדיים", עלון **שבתון**, גליון 724, עמ' 34, בהעלותך, י"ט בסיוון תשע"ה.
18. "יחס הדיינים לחוק ולפסיקה האזרחיים ובפרט לבנייה בלתי חוקית", **תחומין** לו (תשע"ו), עמ' 346-358.
19. "באיזו מידה צריך לפסוק לפי החוק האזרחי?" **תחומין** לו 388-399 (תשע"ז).
20. "תוקפם ההלכתי של חוזה בכתב, זיכרון דברים וסעיף פיצויים מוסכמים", **משפטי ארץ ד: חוזים ודיניהם** (תשע"ו), 117-133.
21. רון ש' קליינמן ואבישלוס וסטרייך "התוקף ההלכתי של חוק המנוגד לשיקולי צדק" **תחומין** מא 309-318 (תשפ"א).
22. רון קליינמן "הלכות משרד הבריאות" בתוך: **מקור ראשון – שבת: מוסף לתורה, הגות, ספרות ואמנות** גליון 1268, 20 (פרשת וישב, כ"ב בכסלו תשפ"ב, 26.11.2021) (סקירה על הספר: הרב נריה גוטל **ממשפטי המלוכה: אחריות לאומית כשיקול פסיקה** (מרכז התורה והמדינה, ניצן, תשפ"א)).
- בגרסה מקוונת: רון קליינמן "בין קודש לחול: הספר שעושה סדר בהלכות מדינה" אתר מקור ראשון, www.makorrishon.co.il/judaism/425423 (כ"ד בכסלו תשפ"ב, 28.11.2021).
23. "טוב שם טוב מחופש הביטוי: השפעת המשפט העברי על פסיקת השופט אליקים רובינשטיין בדיני לשון הרע", **פרשת השבוע** 520, בהוצאת משרד המשפטים ומכללת שערי משפט, (פרשת מצורע, תשפ"ב).
24. רון ש' קליינמן "כיצד קובעים הדיינים האם יש תוקף לחוקים כ'דינא דמלכותא'?" **תחומין** מב 232-247 (תשפ"ב).

25. רון ש' קליינמן "תוקפה ההלכתי של פסיקת בתי המשפט" **תחומין** מד 215-230 (תשפ"ד).
26. רון ש' קליינמן "תוקף חוקים שנועדו לתקנת בני המדינה" **תחומין** מה 227-241 (תשפ"ה).
27. רון ש' קליינמן "התוקף ההלכתי של חוקי המגן בידי עבודה ושל ויתור מצד העובד על זכויותיו" **תחומין** מו 161-177 (תשפ"ו).

תנ"ך ומחשבת ישראל

28. "מדוע לא נזכר תאריך בחג השבועות", **לקראת שבת**, גליון 28 (תשנ"ג); נדפס בשנית בתוך: דוד גרבר (עורך), **לקראת שבת**, א, תל-אביב תשנ"ד, 65-67.
29. "חטאם של נדב ואביהוא", **לקראת שבת**, גליון 26 (תשנ"ד), נדפס בשנית בתוך: דוד גרבר (עורך), **לקראת שבת**, ב, תל-אביב תשנ"ה, 79-81.
30. "בכסה ליום חגנו", **עלון שבות - בוגרים**, ד (תשרי, תשנ"ה), 51-54.
31. "על התורה כשירה", **דף שבועי** 152(ב) (תשנ"ז), נדפס בשנית בתוך: **מפרות האילן על פרשת השבוע**, מאמרים מאת חוקרי אוניברסיטת בר אילן, תל-אביב תשנ"ח, 597-599.
32. "הזיקה בין המשפט לבין המקדש", **ראש הגבעה** 366, משפטים, כ"ג בשבט תשע"ד.
33. "הספר הכי רלוונטי לימינו: ויקרא", **Ynet יהדות** (18.3.2016).
34. "כיצד נהפוך את ספר ויקרא לרלוונטי לחיינו ומה הקשר לסיום הסבב השני של הדף היומי בגב"ש ולישי ריבו?", **ראש הגבעה**, פרשת צו, טז באדר ב' תשע"ו (26.3.2016).

מורי ורבי הרב אהרן ליכטנשטיין – לזכרו ושיטתו הלמדנית

35. "הרב ליכטנשטיין: הענק שידע לקנות תורה", **Ynet יהדות** (28.4.2015) (לסיום השבעה לפטירתו).
36. "הוריד את הכלים", מוסף "שבת", **מקור ראשון**, כ"ו באייר תשע"ה (15.5.2015). (לקראת יום השלושים לפטירתו).
37. "העוז, הענווה והמורכבות", **שבתון**, גליון 721, בחוקותי, עמ' 1, כ"ז באייר תשע"ה (לקראת יום השלושים לפטירתו).
38. "שיטת לימוד הגמרא ושיעורי מתודיקה תלמודית של הרב אהרן ליכטנשטיין זצ"ל", **צהר** מ (תשע"ו), 51-76.

נזיקין

39. "דיון בעליון: לקיבוץ יש אחריות לעבירות מין?", **Ynet** **משפט**
<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4462718,00.html> (9.12.2013).

40. "מי ש'מאשרר' פיגוע באמצעות תשלום – ישלם בעצמו", **הארץ: דעות**
<https://www.haaretz.co.il/opinions/1.10737414> (12.04.2022).